

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

§. 1. De Clerico Ordine sacro initiato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

TITULUS III.

De Clericis conjugatis.

§. I.

De Clerico Ordine sacro initiato.

1. *Cœlibatus Clericis semper commendatus.*
2. *Matrimonium sacris initiati ipso jure nullum est.*
3. 4. 5. 6. *Alia pœna è veteribus Canonibus, & Conc. Trid.*
7. *Ratio prohibitionis.*
8. *In Græcica Ecclesia licet retinere uxores antea ductas.*

1. **C**anones sacri aded voluerunt castitatem Clericis esse commendatam, Clericorum ut non solum veterint cohabitationem cum mulieribus, sibi non junctis matrimonio, sed etiam jam inde à temporibus Apostolorum cœlibatam aded annexum esse voluerint sacris Ordinibus, ut iis initiati neque uxores ducere, neque ductis antea, post ordinationem, uti permittantur, saltem in Ecclesia Latina: quin etiam castitatem perpetuam vovere debeant sacris initiandi, ut constat ex *can. Apostolorum 15. &c. 2. h. 1.* variisque auctoritatibus summorum Pontificum, Conciliorum, & veterum Patrum, *Distinct. 23. & 32. per tot.* variis item ea de re editis civilibus Constitutionibus, *l. Eum qui & Auth. Multo magis Cod. de Episc. & Clericis, & similibus.*

Dispicendum autem potissimum hic est, quatenus Clerici conjugati beneficia habere vel retinere possint, vel non: nam de validitate matrimonii per Clericum contracti agitur *lib. 1. tit. Qui Clerici vel vorventus matrim. contractare possunt.*

2. Cœlibatus igitur à sacris Canonibus ita annexus semper fuit Ordinibus sacris, ut si quis ordine sacro initiatus uxorem duxerit, & matrimonium sit nullum, prout definit Conc. Tri. *Sess. 14. c. 19.* & compelli debeat ad ductam abjurandam, ac pœnitentiam agendam de commisso, per excommunicationis & suspensionis ab executione Ordinum sententiam, simulque privati officii & beneficii Ecclesiastici, *c. h. 1.*

3. Quinimò decreto Conc. Toletani IV. permixtum fuit Episcopis, fœminas hujusmodi, conjunctas Clericis illicitè, auferre & venundare; illis pro tempore relegatis ad pœnitentiam, quos suâ libidine in fecissent. Sed & Urban. II. in *c. Eos qui distinct. 32.* Principibus indulgèntiam redigendi in servitutem focarias, si Clerici, ab Episcopo moniti, nolent ab illis separari.

4. Unde patet Canonum Ecclesiæ circa hanc rem alios mitiores, alios severiores olim fuisse. Nam & Concilium Toletanum VII. *cap. 6.* jubet ejusmodi fœminas recludi in monasteriis, ut ibidem sub gravibus pœnitentiæ oneribus usque ad finem vitæ degant. Ancyranum verò, *cap. 20.* annos pœnitentiæ septem adultero imponit. Neocesariensis, *cap. 1.* Presbyterum, uxorem ducentem, deponi; fornicantem vel adulterantem extra Ecclesiam abjici, & inter laicos ad pœnitentiam redigi mandat. Eliberit *cap. 13.* statuit, virginibus vorifragis, etiam respiscensibus, in fine tantum dandam esse communionem. Virginibus autem sine voto in corpus suum peccantibus annus præscribitur, priusquam reconcilienter, si modò violatoribus suis nupserit, si aliis quinquennii pœnitentia. Idem Concilium *cap. 17.* statuit; si vidua peccaverit, post quinquennem pœnitentiam communioni restituendam, si coram nupserit, si alteri, nec in fine dandam communionem. Concilium denique Mariscon. *cap. 2.* statuit, ut nulla mulier in cubiculum Episcopi absque duobus Presbyteris aut certè Diaconis ingredi permittatur, referente Zypæo *De Jure Pontif. novo lib. 3. h. 1. nu. 2* 5.* Verùm ut antè diximus, hodie & quoad pœnas & quoad modos procedendi contra concubinarios Clericos, sequendum est Conc. Trid. *Sess. 25. cap. 14. De reformat.*

Clerici itaque conjugati sunt in primis irregulares, ita ut nec in susceptis Ordinibus ministrare, nec ad majores promoveri valeant.

6. Sunt excommunicati ipso jure, *Clement. unica de affinitate & consanguinit.* reservata abolutione Episcopo, *Gloss. ibid. in V. obtinere Sanchez De Matrimonio lib. 7. Disputat. 48.* ubi fufius *d. Clement. explicat.* Attamen si Clericus dimissa uxore quam duxerat, pœnitentiam egerit, seq; vitæ probitate commendabile

egerit, potest ex indulgentia Episcopi officio suo, Ordinisque exercitio restitui, *c. Sanè 4. hoc tit.*

Item redduntur suspecti de hæresi; & potest contra eos per Inquisitores procedi.

Incurrent etiam pœnam stupri, si virginem sub figura ac prætextu matrimonii violarint, quamvis verba de præsentis ac benedictionis præcesserint, *Dias in Praxicrim. Canon. c. 74.*

7. Cæterum merito hæc ita à sacris Canonibus constituta sunt: nam si in veteri lege, qui ad altarebant altari, ad offerendum panes materiales, & sacrificia animalium mortuorum jubebantur esse mundi, *Exodi 9.* & continentibus abstinentesque ab uxoribus, pro tempore, quo ministraturi erant, *can. Tenere h. nam si prisca dist. 31.* si item Flamines gentiles seu sacerdotes Ethnici in superstitionis suis cultibus ac ritibus, ipsi satanae seruiantes, tanto opere ac studio castitatem seruarijnt: quàm castos & puros esse decet sacerdotes Dei, ac reliquos Clericos sacris initiatos, qui velut templum ac vasa sunt Domini & sacrarium Spiritus sancti, jugiterque altari adstant, *can. Decernimus Dist. 28. & similibus*: præsertim cum non accedant ad offerendas carnes vitulorum aut hircorum, ut in veteri lege, sed ad immolandum agnum immaculatum, ipsum Salvatorem JESUM Christum, verum Deum & hominem. Facit, quod Clericus divisus in duo plenam sui non habeat potestatem, ideoque minus cogitare valeat, quæ Dei sunt, sed potius, quo modo placeat uxori. Præterea rerum Ecclesiasticarum substantia per conjugatos facile deperit, quas subtraherent forte prospiciendis & alendis proliis suis, *c. Diversis 5. h. t.*

8. Dixi antè, saltem in Ecclesia Latina: quia licet in Ecclesia Orientali seu Græca nunquam licuerit post sacros Ordines susceptos uxorem ducere, ut patet ex *can. Si quis eorum dist. 32. c. A multis sup. De arate & qualitate ordinis*, tamen concessum tandem fuit, ut saltem antea ductis uterentur, uti constat ex *c. Cum olim h. t. can. Aliper dist. 31.*

Ubi tamen observandum olim, ante tempora D. Gregorii Subdiaconatum non fuisse Ordinem sacrum, ut supra diximus, ac proinde licuisse tunc Subdiaconis uxores ducere, & ductis uri.

§. II

De Clerico minoribus ordinibus initiato, contrahente matrimonio.

1. Talis ducta uxore amittit beneficium ipso facto.
2. Nec resignare illud potest in favorem tertii.
3. 4. Licet etiam matrimonium sit nullum, vel irritum.
5. Impubes, vel pubes cum pubere vel impubere contrahens non excedit beneficium.
6. Aliàs ne quidem consensu Episcopi, beneficium simplex retinere potest.
7. 8. Conjugatus quibus casibus beneficium retinere possit.

1. Quid si Clericus, in minoribus Ordinibus constitutus, continere se non possit, aut non velit, permittendus est uxorem sortiri, *can. Si qui vero Dist. 32. can. Quia tua §. si quis xii. quest. 1.* Verum si contraxerit valide, beneficium, si quod habuerit, statim ducta uxore vacat, *c. 1. h. t. sicut & pensio*, si quam habeat titulo clericali, seu loco beneficii, quod resignavit quæ per matrimonium, licet copula non sequatur, vinculo incompatibili cum beneficio sese quæ astringit; sicque eo ipso per spontaneam dimissionem videtur beneficium repudiare, nec illud recuperat sponsa decedente, vel monasterium ingrediente, *DD. in d. c. 1.* quia quod semel extinctum est, non reviviscit amplius, licet causa extinguens cesserit, *can. Quam periculosum v. 31. q. 1. Clement. Gratia De rescriptis.* Ob eadem rationem accessus, regressus, ac quodlibet aliud jus ad beneficium Ecclesiasticum vacant ipso jure, *d. Clement. Gratia*: quia facilius perditur jus ad id, quàm in re, *c. Quemadmodum sup. De juramento*.

2. Hinc sequitur Clericum, post contractum valide matrimonium, non posse beneficium quod antè obtinebat, resignare in alicujus favorem, sed teneri statim possessionem ejus dimittere, illudque posse, tamquam vacans ipso jure & facto, impetrari.

3. Quod si matrimonium sit nullum, gravissima est quæstio, an vacet similiter beneficium, de qua varii variè sentiunt; ut videre est apud Sanchez De matrim. lib. 7. Disp. 43. ubi relatibus sententiis, adhæret triæ, nempe per

matri-